

**Omgevingsdienst
West-Holland**

Jaarverslag Verbijzonderde Interne Controle 2025

27 februari 2026
Status *(definitief V1.1)*

COLOFON

Datum 27 februari 2026
Opgesteld door Gina Hoek
Vastgesteld door Edwin van Os
Versie Definitief V1.1

Omgevingsdienst West-Holland
Vondellaan 55
2332 AA Leiden

T 071-408 3100
W www.de dienst.nl

INHOUDSOPGAVE

Managementsamenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Verbijzonderde interne controle	6
2 Inkoop en aanbesteden	8
2.1 Inleiding	8
2.2 Controle	8
2.3 Aanbevelingen	9
3 Salarisproces/personeel	10
3.1 Inleiding	10
3.2 Controle	10
3.3 Aanbevelingen	11
4 Mutaties financiële administratie	12
4.1 Inleiding	12
4.2 Controle	12
4.3 Aanbevelingen	13
5 Gemeentelijke bijdragen	14
5.1 Inleiding	14
5.2 Controle	14
5.3 Aanbevelingen	14
6 Begrotings- en kredietwijzigingen	15
6.1 Inleiding	15
6.2 Controle	15
6.3 aanbevelingen	16
7 Opvolging managementletter en accountant	17
7.1 Adviezen 2024	17
8 Frauderisicoanalyse	18

MANAGEMENTSAMENVATTING

Voor u ligt het jaarverslag van de Verbijzonderde Interne Controle (VIC) over 2025. In het afgelopen jaar heeft de dienst gericht gewerkt aan het actualiseren van kaders en beleidsdocumenten, het verbeteren en automatiseren van diverse processen en het opvolgen van eerder door de accountant gesignaleerde aandachtspunten. Hiermee is een belangrijke stap gezet in het verder professionaliseren van de interne beheersing.

Op basis van de uitgevoerde interne controle kan worden geconcludeerd dat de primaire processen van de dienst in voldoende mate waarborgen bieden voor een rechtmatige totstandkoming van financiële overzichten en financiële handelingen. Tegelijkertijd zijn er enkele aandachtspunten geconstateerd die kansen bieden om de interne beheersing verder te versterken. Deze punten hebben zowel betrekking op processen en systemen als op aspecten die samenhangen met houding en gedrag binnen de organisatie. Het bereiken en borgen van een "In Control"-situatie blijft immers sterk afhankelijk van het bewust en zorgvuldig handelen van medewerkers.

Voor de verdere doorontwikkeling van de interne beheersing worden de volgende adviezen meegegeven:

- **Vergroot het bewustzijn rond rechtmatigheid en interne beheersing**
Om als dienst daadwerkelijk In Control te zijn, is een breed gedragen bewustzijn nodig van wat dit begrip inhoudt en welke verantwoordelijkheden daarbij horen. Dit vraagt om voortdurende aandacht, duidelijke communicatie en actieve betrokkenheid van medewerkers in alle lagen van de organisatie.
- **Versterk en professionaliseer het Three Lines of Defence-model**
De verantwoordelijkheden binnen de eerste, tweede en derde lijn moeten helder zijn en consistent worden ingevuld. De eerste lijn draagt eigenaarschap over risico's in de dagelijkse processen, de tweede lijn ondersteunt met kaders en advies en de derde lijn biedt onafhankelijke toetsing. Door deze samenwerking te verdiepen, bouwt de organisatie aan een proactieve en toekomstbestendige interne beheersing.
- **Pak aanbevelingen structureel en duurzaam op**
De geconstateerde verbeterpunten bieden concrete handvatten om processen te versterken. Door deze punten planmatig en zorgvuldig te implementeren, worden risico's beperkt, processen verder geoptimaliseerd en groeit de organisatie blijvend in professionaliteit en kwaliteit.

Deze bevindingen en adviezen vormen een stevige basis voor de verdere ontwikkeling van de interne beheersing in de komende jaren.

Met vriendelijk groet,

Edwin van Os
Concerncontroller

1 INLEIDING

In het huidige stelsel is de verantwoordelijkheid voor het uitvoeren en borgen van de rechtmatigheidscontroles belegd bij het dagelijks bestuur. Dit betekent dat het dagelijks bestuur zelf de interne processen en beheersmaatregelen moet inrichten, uitvoeren en monitoren om de rechtmatigheid van financiële handelingen vast te stellen. De accountant heeft hierbij geen uitvoerende rol meer, maar toetst uitsluitend of het bestuur een adequate controle heeft uitgevoerd en hierover op juiste wijze verantwoording heeft afgelegd.

Belang van de Verbijzonderde Interne Controle

De Verbijzonderde Interne Controle (VIC) is een belangrijk instrument om te beoordelen of processen en beheersmaatregelen binnen de organisatie rechtmatig en betrouwbaar functioneren. De VIC ondersteunt het dagelijks bestuur bij zijn verantwoordelijkheid voor een ordelijke en rechtmatige uitvoering van taken en versterkt de kwaliteit van de financiële verantwoording. Hiermee draagt de VIC bij aan transparantie, goed bestuur en vertrouwen in de bedrijfsvoering.

Verandering in rolverdeling tussen raad en college

De rechtmatigheidsverantwoording beïnvloedt de rolverdeling tussen algemeen bestuur en dagelijks bestuur. Het controleprotocol stelt verantwoordingsgrenzen en rapportagetoleranties vast. De raad kan grenzen tussen 0% en 3% instellen, wat gevolgen heeft voor interne controles en werkprocessen.

Goedkeuringstolerantie (Strekking van de controleverklaring)	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van de lasten)	≤ 1% (€ 243.450)	> 1% < 3%	-	≥ 3%
Onzekerheden in de controle (% van de lasten)	≤ 3% (€ 730.350)	> 3% < 10%	≥ 10%	-

Bij de interne controle is rekening gehouden met de bovenstaande toleranties. Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

Wijziging regelgeving

In maart 2025 is de wijze waarop afwijkingspercentages en onzekerheden worden gehanteerd bij de uitvoering van controles gewijzigd, op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden.

Nieuwe regelgeving BBV

Goedkeuringstolerantie (Strekking van de controleverklaring)	Goedkeurend	Beperking	Oordeelonthouding/ Afkeurend
Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle	2%	> 2% - ≤ 4%	> 4%

De dienst voldoet ook hieraan.

De geactualiseerde controleverordening en het controleprotocol zijn in 2026 vastgesteld.

Rechtmatigheidsverantwoording in jaarrekening

De rechtmatigheidsverantwoording vormt voortaan een integraal onderdeel van de jaarrekening. Dit wordt niet gezien als een technische verplichting, maar als een versterking van de bredere verantwoording richting de gemeenteraad.

Belang van interne controle

Een goed ingerichte interne controle is cruciaal voor planning en control. Het biedt inzicht in de kwaliteit van bedrijfsvoering, ondersteunt continue procesverbetering en maakt tijdige bijsturing mogelijk. Sinds 2024 rapporteren we ieder halfjaar over belangrijke bevindingen en prioriteiten voor efficiënte organisatieverbetering.

Ontwikkelingen in interne controle

Belangrijke ontwikkelingen, zoals decentralisaties, digitalisering, auditverplichtingen, verplichte rechtmatigheidsverantwoording en aandacht voor automatisering, hebben invloed op onze interne controle. Hogere eisen van de Autoriteit Financiële Markten hebben financiële impact en vereisen aandacht voor interne beheersing.

1.1 VERBIJZONDERDE INTERNE CONTROLE

Bij interne controle gaat het over de rechtmatige verantwoording van financiële beheershandelingen. Om de rechtmatigheid van de financiële beheershandelingen vast te kunnen stellen, zijn brondocumenten noodzakelijk waaruit blijkt dat bevoegde personen met inachtneming van de geldende voorschriften hebben gehandeld. De brondocumenten worden bij de dienst in het documentmanagementsysteem van de dienst opgeslagen.

Waarom interne controle?

Interne controle wordt uitgevoerd om te onderzoeken of de financiële transacties bij de dienst rechtmatig tot stand zijn gekomen, hoe de interne beheersing functioneert en waar mogelijkheden voor verbetering zijn. Door de te onderzoeken financiële transacties af te stemmen met de accountant kan tevens een bijdrage geleverd worden aan beperking van de accountantskosten in het kader van de jaarrekeningcontrole. Financiële transacties maken altijd onderdeel uit van een specifiek proces. De onderzochte processen zijn:

- Inkoop en aanbesteden
- Salarisproces/personeel
- Mutaties financiële administratie
- Gemeentelijke bijdragen
- Begrotings- en kredietwijzigingen

De (verbijzonderde) interne controle heeft in beginsel plaatsgevonden op de volgende vier criteria:

Controle	Omschrijving
Controle A	Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures
Controle B	Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden
Controle C	Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking
Controle D	Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage

Waar nodig is er een criteria bijgevoegd. Deze zal dan beschreven zijn en gemotiveerd waarom deze is toegevoegd.

De dienst is in ontwikkeling en streeft ernaar de interne controle continu te verbeteren. Bij deze doorontwikkeling wordt nadrukkelijk rekening gehouden met de drie belangrijkste rechtmatigheidscriteria:

- **Begrotingscriterium** – In hoeverre stemmen de uitgaven en inkomsten overeen met de door het bestuur vastgestelde begroting?
- **Voorwaardencriterium** – Wordt voldaan aan de gestelde voorwaarden, wet- en regelgeving en interne richtlijnen die van toepassing zijn op de betreffende transacties?
- **Criterium misbruik en oneigenlijk gebruik** – In welke mate worden risico's op misbruik en oneigenlijk gebruik van publieke middelen voorkomen en beheerst?

De beoordeling van deze criteria is samengevat op basis van de onderstaande kleurcodering. In de begeleidende tekst worden de bevindingen en onderliggende analyses nader toegelicht.

Niet conform

Gedeeltelijk conform

Conform

2 INKOOP EN AANBESTEDEN

2.1 INLEIDING

De dienst heeft de afgelopen jaren doelgericht ingezet op het verder professionaliseren van het inkoop- en aanbestedingsproces. Geconcludeerd kan worden dat deze inspanningen succesvol zijn afgerond en hebben geleid tot een structurele verbetering van de interne werkwijze en naleving van relevante wet- en regelgeving.

Tegelijkertijd vraagt dit proces om voortdurende aandacht. Om het bereikte kwaliteitsniveau te borgen, is constante monitoring noodzakelijk, evenals tijdige bijsturing wanneer daar aanleiding toe is. Op deze wijze kan de dienst blijvend voldoen aan de gestelde kaders en ambities op het gebied van inkoop en aanbesteden.

2.2 CONTROLE

Toegepaste selectiemethodiek

Bij de uitvoering van het inkoopbeleid is een spendanalyse toegepast, waarbij de volgende selectiemethodiek is gehanteerd:

- **Integrale controle op alle uitgaven boven € 50.000.**
Deze uitgaven zijn volledig beoordeeld op rechtmatigheid, doelmatigheid en naleving van de geldende inkoopprocedures.
- **Steekproef op de restpopulatie.**
Voor de overige uitgaven is een representatieve steekproef getrokken. De selectie van deze steekproef is uitgevoerd door de externe accountant, conform de geldende controlemethodiek en richtlijnen.

Bevindingen

Controle	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Het vastgestelde beleid is conform de thans geldende regelgeving op het gebied van Inkoop- en Aanbestedingsbeleid.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Uit de steekproef is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt. Echter in sommige gevallen is afgeweken van geldend beleid inzake inkoop- een aanbestedingsbeleid (zie hieronder).	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	De steekproef toont aan dat overeenkomsten correct zijn verwerkt in de financiële administratie, maar er is verbetering nodig in de registratie van verplichtingen en betalingen.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Uit de steekproef is gebleken dat de informatievoorziening in 2025 op orde was.	

Uit de controle kunnen de volgende bevindingen worden gerapporteerd:

Op basis van de integrale controle van de aanbestedingen zijn geen leveranciers als onrechtmatig aangemerkt. Uitzondering hierop vormt één geval dat niet aan de dienst is toe te rekenen (Visma Roxit; zie nadere toelichting hieronder).

Visma Roxit B.V.

In 2025 zijn kosten gemaakt ter hoogte van € 51.283 voor diensten van Visma Roxit B.V. Deze uitgave is niet aanbesteed, omdat sprake is van een *feitelijke monopolypositie*: de betreffende dienst wordt uitsluitend door deze leverancier aangeboden. Uit het onderzoek van ODNL blijkt dat er momenteel geen alternatieve aanbieders beschikbaar zijn. Dit wordt bevestigd door het door DCMR uitgevoerde onderzoek, waaruit eveneens volgt dat er geen marktpartijen zijn die een vergelijkbaar bodeminformatiesysteem leveren.

Standpunt en onderbouwing van de dienst

De dienst geeft aan voornamelijk geen aanbestedingsprocedure te starten voor de kosten die samenhangen met de afname van diensten bij Visma Roxit B.V. De onderbouwing hiervoor is dat sprake is van een bestaande monopolypositie, waardoor een aanbesteding niet tot daadwerkelijke concurrentie of alternatieven zou leiden. Het onderzoek van ODNL bevestigt dat er op dit moment geen andere haalbare opties zijn. De bijbehorende documentatie en bevindingen zijn opgenomen in het rapport van ODNL.

Weerlegging van mogelijke tegenargumenten

Hoewel het ontbreken van een aanbestedingsprocedure op zichzelf aanleiding kan geven tot nadere toelichting, is de situatie in dit geval gerechtvaardigd op basis van objectieve onderzoeksresultaten. De bevindingen van zowel ODNL als DCMR tonen aan dat er op dit moment geen realistische alternatieven voorhanden zijn die de benodigde functionaliteit kunnen bieden. Hierdoor is sprake van een rechtmatig gemotiveerde uitzondering op een reguliere aanbestedingsprocedure.

Ter voorkoming van het overschrijden van de Europese aanbestedingsdrempel worden alle uitgaven per leverancier boven € 50.000 systematisch gecontroleerd. In dit kader zijn geen rechtmatigheidskwesties geconstateerd.

Voorwaarden criterium

Bedrag

Inkopen ten onrechte niet Europees aanbesteed

Geen onrechtmatigheden

Conclusie

Gezien de huidige marktsituatie en de onderbouwing vanuit de onderzoeken van ODNL en DCMR acht de dienst het gerechtvaardigd om voor de kosten van Visma Roxit B.V. geen aanbestedingsprocedure te volgen. De dienst blijft wel alert op ontwikkelingen in de markt en blijft actief onderzoeken of in de toekomst alternatieve aanbieders beschikbaar komen.

2.3 AANBEVELINGEN

Bevinding

Aanbeveling

Geen onrechtmatigheden geconstateerd

3 SALARISPROCES/PERSONEEL

3.1 INLEIDING

Het salarisproces vereist een robuuste interne beheersing om de juistheid, volledigheid en tijdigheid van salarisbetalingen te borgen. Door heldere processtappen, functiescheiding en periodieke controles wordt voorkomen dat fouten of ongeautoriseerde mutaties invloed hebben op de salarisverwerking.

Sinds dit jaar is de dienst bovendien verplicht om het reispatroon van haar medewerkers bij te houden in het kader van de rapportageverplichting werkgebonden personenmobiliteit. Medewerkers dienen daarom wekelijks hun reisebewegingen vast te leggen in AFAS Insite, naast de overige declaraties. Ook deze gegevens vormen een groeiend onderdeel van de interne controle op het totale salaris- en declaratieproces.

3.2 CONTROLE

Toegepaste selectiemethodiek

Om inzicht te krijgen in de mutaties binnen dit proces, wordt elk kwartaal een willekeurige steekproef van 10% van het totale aantal medewerkers genomen. De focus ligt hierbij voornamelijk op de controle van kosten op nauwkeurigheid.

Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Besluiten worden genomen en uitgevoerd in overeenstemming met de geldende regelingen en processen. In het betreffende dossier inhuur bouwen zijn echter onrechtmatigheden vastgesteld.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Gebleken is dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Binnen de steekproef zijn 32 mutaties als dubbel verwerkt aangemerkt. Aangezien de financiële impact hiervan laag is, zijn er geen onrechtmatigheden geconstateerd.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Uit de steekproef is gebleken dat de informatievoorziening in het 2025 divers was en geen eenduidig beeld gaf. Echter na doorvragen en uitzoeken bleek dit niet te leiden tot onregelmatigheden.	

Voortgang in het salarisproces

In het kader van de rapportageverplichting persoonsgebonden mobiliteit en verandering in het beleid voor thuis- en reiskosten is er een nieuw declaratieproces ingericht. Dit heeft geleid tot een betere borging van de rechtmatigheid en draagt bij aan een transparante en betrouwbare afhandeling van declaraties. Daarnaast blijft de dienst continu kijken naar mogelijke verbeteringen binnen het proces.

Loonmutaties, thuiswerkvergoeding en reisbewegingen

Uit de steekproef is gebleken dat het merendeel van de mutaties correct is ingediend en verwerkt. Een beperkt aantal mutaties (32) stond echter dubbel in het systeem en is daardoor onjuist of onterecht ingevoerd. De impact hiervan is minimaal betreft € 250 en blijft binnen de gestelde grenzen. Er zijn dan ook geen financiële onrechtmatigheden geconstateerd. Echter, wordt er een aanbeveling gegeven voor wat betreft de afwijking van het proces. Daarnaast is gekeken naar de verwerking van de mutaties in de salarisadministratie en de aansluiting met het grootboek. Deze bleek correct te zijn.

In- en uitdiensttreding van medewerkers

Tijdens de controle in het eerste halfjaar is gebleken dat één stagiair zonder toestemming van MT één maand extra heeft stagegelopen. Gezien het bedrag van de vergoeding € 350 lager is dan de toegestane grens is er geen sprake van onrechtmatigheid. Echter, wordt er een aanbeveling gegeven voor wat betreft de afwijking van het proces. Hiervoor verwijzen wij naar de sectie 'aanbeveling'. In de tweede helft van het jaar zijn geen onrechtmatigheden vastgesteld bij in- en uitdiensttreding.

Dossier inhuurmedewerkers bouwen

Constatering

Tijdens de controle op de inhuur van medewerkers is vastgesteld dat drie medewerkers in de laatste maand van 2025 werkzaamheden hebben verricht, zonder dat hiervoor geldige contractuele afspraken van kracht waren. Ten tijde van deze inzet liep een aanbestedingsprocedure met een beoogde startdatum van 1 december 2025. Tijdens deze procedure is echter een bezwaar ingediend, waardoor de beoogde ingangsdatum niet kon worden gerealiseerd. De definitieve startdatum van de nieuwe overeenkomst is daarom vastgesteld op 2 januari 2026.

Conclusie

De inzet van de betreffende medewerkers was, ondanks het ontbreken van geldige contracten, noodzakelijk om de continuïteit van de werkzaamheden binnen het team Bouwen te kunnen waarborgen. Door een acuut personeelsvraagstuk in dit team bestond het risico dat de voortgang van het werk zou stagneren, waardoor tijdige uitvoering van wettelijke en operationele taken in het geding zou komen. Desondanks wordt dit dossier op basis van de uitgevoerde controle als onrechtmatig aangemerkt. In 2025 waren geen geldige contracten van kracht, terwijl wel werkzaamheden zijn verricht en facturen zijn ingediend. Hiermee is gehandeld in afwijking van de geldende aanbesteding- en inhuurprocedures, wat resulteert in een onrechtmatige financiële verplichting van € 27.000.

3.3 AANBEVELINGEN

Bevinding

- **Loonmutaties: Gedurende het tweede halfjaar van 2025 zijn correcties doorgevoerd in reeds gecontroleerde perioden, zonder dat de VIC'er hierover is geïnformeerd.**
- **Contractverlenging van stagiaire zonder nodige toestemming**
- **Inhuurmedewerkers starten zonder geldige overeenkomsten**

Aanbeveling

- Het uitgangspunt is dat bij correcties in een reeds gecontroleerde periode de VIC'er tijdig wordt geïnformeerd, zodat aanvullende of hernieuwde controles kunnen worden uitgevoerd.
- MT- leden moeten vooraf op de hoogte worden gesteld bij verlengingen van medewerkerscontracten (preventieve maatregel).
- De afdeling HR voert in afstemming met de afdeling Inkoop een dubbelcheck uit om vast te stellen dat het inhuurproces volledig is afgerond.

4 MUTATIES FINANCIËLE ADMINISTRATIE

4.1 INLEIDING

De financiële administratie is mede door het invoeren van inkoopverplichtingen en reserveringen eenduidig en verbeterd. In het eerste halfjaar is gekeken of de inkoopfacturen op een snellere manier geboekt kunnen worden. In het laatste kwartaal van 2025 is de dienst over gegaan naar het automatisch inboeken van facturen.

4.2 CONTROLE

Toegepaste controle systematiek

Voor de controle van de financiële mutaties is een combinatie van systeemgerichte en gegevensgerichte controlewerkzaamheden toegepast.

- Selectie wordt door de externe accountant gemaakt.

Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Hieraan is voldaan.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Uit de steekproef is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Hieraan is voldaan.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Hierdoor is de informatievoorziening correct en tijdig.	

Bankbetalingen:

Er is een selectie gemaakt van alle bankbetalingen over het jaar 2025. Vervolgens is gecontroleerd of deze betalingen overeenkomen met de bijbehorende facturen en betaalvoorstellen. Daarbij is getoetst op de crediteurennaam, het factuurbedrag, het totaalbedrag en het IBAN-nummer. Daarnaast is vastgesteld dat het integriteitskenmerk overeenkomt met het bankafschrift en de opdrachtbrief.

Voor het inlezen van betalingsbestanden in de bankapplicatie wordt gebruikgemaakt van een SEPA-bestand met een integriteitskenmerk. Indien het bestand wordt gewijzigd, verandert dit kenmerk. De controle op de controletechnische functiescheiding bij betalingen toont aan dat, conform het procuratieschema, bij de geselecteerde batches twee bevoegde functionarissen betrokken zijn: één functionaris zet de betaling klaar en een andere functionaris autoriseert de betaling.

Op basis van deze controles zijn voor het jaar 2025 geen fouten of onrechtmatigheden geconstateerd.

Inkoopfacturen:

Op basis van de controle van de geselecteerde facturen per kwartaal en de bijbehorende bankafschriften is vastgesteld dat de betalingen aan crediteuren correct zijn uitgevoerd. Daarbij zijn de factuurvereisten, verplichtingen, prestatieverklaringen en betalingen gecontroleerd en is vastgesteld dat de facturen aansluiten op de boekingen. Daarnaast is een controle uitgevoerd op de stamgegevens van de crediteuren.

Over het algemeen is vastgesteld dat de interne beheersingsmaatregelen effectief zijn.

Memorialen:

Tijdens de controle zijn er geen afwijkingen geconstateerd.

4.3 AANBEVELINGEN

Bevinding

Aanbeveling

Geen onrechtmatigheden geconstateerd

5 GEMEENTELIJKE BIJDAGEN

5.1 INLEIDING

De jaarlijkse gemeentelijke bijdrage vormt een belangrijke inkomstenbron voor de dienst. Deze bijdragen worden per kwartaal gefactureerd op basis van de vastgestelde jaarbegroting 2025.

5.2 CONTROLE

Toegepaste selectiemethodiek

Er is bewust gekozen om alle ontvangen voorschotten volledig te controleren, zodat de volledigheid van de opbrengsten is gewaarborgd.

Bevindingen

Controle	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Conform voorschriften en procedures.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Er is gebleken dat er conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Er zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Geen afwijking geconstateerd.	

Uit de controle blijkt dat vrijwel alle gemeentelijke bijdragen voor het jaar 2025 conform de begroting zijn gefactureerd en ontvangen.

5.3 AANBEVELINGEN

Bevinding	Aanbeveling
Geen onrechtmatigheden	

6 BEGROTINGS- EN KREDIETWIJZIGINGEN

6.1 INLEIDING

De Omgevingsdienst West-Holland wordt in de programmaverantwoording als één geheel beschouwd. Het Programma Milieu vormt daarbij het inhoudelijk kader. De begrotingsrechtmatigheid wordt beoordeeld op basis van de totale lasten, baten en reservemutaties, en vindt plaats op dienstniveau in plaats van per afzonderlijk onderdeel. Dit draagt bij aan een integrale en realistische benadering van de financiële sturing en verantwoording.

6.2 CONTROLE

Controle systematiek

Bruto en netto onrechtmatigheid

Er wordt onderscheid gemaakt tussen bruto- en netto-onrechtmatigheid:

- Bruto-onrechtmatigheid betreft de formele definitie: alle significante afwijkingen boven de rapportagegrens.
- Netto-onrechtmatigheid houdt rekening met wat door het algemeen bestuur als acceptabel wordt beschouwd.

Bevindingen

Controle (zie inleiding)	Bevindingen	Goed/fout?
Controle A <i>Het opvolgen van de wet- en regelgeving, voorschriften, instructies, procedures</i>	Geconstateerd is dat er conform de vigerende regelgeving is gewerkt.	
Controle B <i>Het juist gebruiken van gedelegeerde bevoegdheden</i>	Er is conform het geldende mandaatbesluit en financiële regeling is gewerkt.	
Controle C <i>Betrouwbaarheid (tijdig, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de transacties en de daarbij behorende gegevensverwerking</i>	Alle wijzigingen zijn conform vastgelegd.	
Controle D <i>Betrouwbaarheid (tijdigheid, juistheid, volledigheid) en rechtmatigheid van de informatievoorziening en verantwoordingsrapportage</i>	Geconstateerd is dat de informatievoorziening adequaat is.	

De bruto-onrechtmatigheid bedraagt € 0. Dit is in overeenstemming met het Controleprotocol 2025. Dit betekent dat de geconstateerde afwijkingen binnen de afgesproken marges vallen en dat de Dienst in 2025 financieel rechtmatig heeft gehandeld.

Begrotingscriterium	Bedrag
Overschrijding lasten programma's	€ 0
Overschrijding investeringsbudgetten (kredieten)	€ 0
Ongeautoriseerde reservemutaties	€ 0
Overschrijding van baten en/of onderschrijding van lasten en baten niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid of laat aan het algemeen bestuur zijn gemeld	€ 0
Totaal begrotingsonrechtmatigheden	€ 0
Totaal van de begrotingsonrechtmatigheden (van onderdeel 1 en 2) dat past binnen het vooraf vastgestelde beleid en daarmee vooraf als acceptabel is aangeduid vermelden en verwijzen naar dit vooraf vastgestelde beleid.	€ 0
Resterend saldo aan begrotingsonrechtmatigheden	€ 0

6.3 AANBEVELINGEN

Bevinding	Aanbeveling
Geen onrechtmatigheden geconstateerd	

7 OPVOLGING MANAGEMENTLETTER EN ACCOUNTANT

7.1 ADVIEZEN 2024

Proces en bevinding	Actie of adviespunt	Opvolging/ actieplan
<i>Diepgang bestuurlijke rapportage</i>	<i>Over de balanspositie te rapporteren</i>	<i>30/6: In het 1^e Burap gerapporteerd.</i>
<i>Beoordeling dwangsommen</i>	<i>Duidelijke afspraken maken met de gemeenten</i>	<i>30/6: Het proces is ingericht om deze via Mozard te laten lopen. Op dit moment wordt deze nog niet gebruikt door de juristen.</i> <i>31/12: De volledige dwangsomprocedure verloopt via Mozard. P&C zorgt uitsluitend voor het doorstorten van het ontvangen bedrag naar de betreffende gemeente en informeert de juristen dat er voor een zaak een betaling is ontvangen.</i>
<i>Bruto- netto salarissen</i>	<i>Controle op de output van de salarissen</i>	<i>30/6: Uitgezet bij HR.</i> <i>31/12: De zichtbare uitgevoerde controles ontvangen.</i>
<i>Kaders rechtmatigheid</i>	<i>Advies: de financiële verordening updaten naar model financiële verordening van de VNG</i>	<i>30/6: Opzet ter beoordeling Manager.</i> <i>19/01/2026: Ter beoordeling van het dagelijks bestuur.</i> <i>09/03/2026: Vastgesteld door het algemeen bestuur</i>

8 FRAUDERISICOANALYSE

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en tijdig signaleren van fraude ligt bij het Dagelijks Bestuur.

De nadruk ligt daarbij op preventie: door het verkleinen van de gelegenheid om fraude te plegen, wordt de kans op misbruik verminderd. Bovendien ontmoedigt een versterkt controlesysteem potentiële daders, omdat de kans op ontdekking en bestraffing groter is.

Proces activiteit en Risico-omschrijving per programma	Waarschijnlijkheid	Financiële impact	Overall risico	Niet financiële impact	Beheersmaatregelen	Inschatting netto (rest)risico
Bedrijfsvoering	Laag: <25% middel: 25-75% Hoog: >75%	Laag: <100.000 middel: 100.000 - 500.000 Hoog >500.000	Op basis van kans*impact			
Personeels- administratie: Het risico dat in de personeels-en salarisadministratie personen zijn opgenomen die niet meer in dienst zijn.	Laag	Laag	Middel	Middel	Invoer van nieuwe medewerkers kan alleen op basis van een gevuld dossier (arbeidsovereenkomst door leidinggevende e.d.). Middels personeelsrapportages wordt periodiek bijgehouden of de personeelsoverzichten kloppen.	Hoewel mutatielijsten voor personeel achteraf worden gecontroleerd vindt de opvoer van een nieuwe medewerker conform het 4 ogen principe plaats via Afas-insite. Echter is het wel mogelijk om rechtstreeks via Afas-Profit om personen in de financiële administratie op te voeren die niet in dienst zijn. Daarnaast is het functioneel beheer (toekennen van betaalrechten etc.) in de financiële applicatie ook extern belegd bij IJK (externe partij en meerdere personen) belegd. Hiermee hebben we onvoldoende zicht op de functiescheiding als zaken rechtstreeks in de Afas-

						Profit. Dit vormt een risico Adviespunt: De rechten bij IJK (EXTERNE partij) herzien en beperken. HR dient de mutatielijst maandelijks voor de salarisbetaling te controleren om risico te beperken.
Facturen: Het risico dat spookfacturen worden betaald of dat de overeengekomen prestatie niet geleverd is.	Laag	Laag	Laag	Laag	Er vindt een automatisch check op KVK-gegevens door AFAS. Ook doen we een extra verificatie indien een crediteur verzoekt om wijziging van betaalrekening.	Laag: het restrisico is aanvaardbaar gezien de aanwezige functiescheiding en technische controles.
Prestatielevering: Het risico dat een factuur wordt betaald zonder een prestatie.	Laag	Laag	Middel	Middel	Waar mogelijk worden vooruitbetalingen beperkt en vervangen door gespreide betalingen of, bij voorkeur, betaling na levering. Daarnaast worden contractuele afspraken gemaakt over terugbetaling bij niet-levering.	Laag: het restrisico is aanvaardbaar gezien de aanwezige functiescheiding en technische controles.
Handmatige betalingen: Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden van de bank worden onttrokken.	Laag	Laag	Laag	Laag	Bevoegdheden zijn conform interne procedures in betaalapplicaties ingeregeld. Er is functiescheiding tussen declarant en akkoord en het klaarzetten van de betaling en het fiatteren akkoord bankbetaling.	Laag: restrisico is aanvaardbaar gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is.

Crediteuren Batchbetalingen: Het risico dat op onrechtmatige wijze gelden van de bank worden onttrokken, bijvoorbeeld door manipulatie van gecontroleerde betaalvoorstellen	Laag	Laag	Laag	Laag	Bevoegdheden zijn conform interne procedures in de betaalapplicaties ingeregeld. Er is een duidelijke functiescheiding tussen het indienen van declaraties, het goedkeuren daarvan en het klaarzetten en fiatteren van bankbetalingen. Daarnaast wordt het veld Integriteitskenmerk gebruikt als controlemechanisme; dit is een hash-controle die door Profit wordt berekend op basis van de rekeningnummers en bedragen in het bestand. Bij elke aanpassing in het betaalvoorstel genereert AFAS automatisch een nieuw integriteitskenmerk, waardoor manipulaties direct zichtbaar worden.	Laag: het restrisico is aanvaardbaar gezien de aanwezige functiescheiding en technische controles.
Inkopen: Het risico dat inkoop van goederen en of diensten niet onafhankelijk plaatsvindt of dat er een schijn van belangenverstrengeling ontstaat.	Laag	Laag	Laag	Laag	Er is een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld dat in lijn is met de aanbestedingswet 2012. Elke zes maanden wordt een spendanalyse uitgevoerd om potentiële overschrijdingen van de aanbestedingsgrens te identificeren.	Laag: restrisico is aanvaardbaar gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is

Memoriaalboekingen: Het risico dat bewust een onrechtmatige memoriaalboeking, verkeerde boekjaar, waardering of kostentoerekening.	Laag	Middel	Middel	Middel	Er is functiescheiding tussen het opstellen en fiatteren van memoriaalboekingen of klaarzetten van betalingen en uitbetalen. Er is functiescheiding tussen opstellen van rapportages en interne controle.	Laag: restrisico is aanvaardbaar gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is.
Declaraties: Het risico dat bewust een onrechtmatige memoriaalboeking, verkeerde boekjaar, waardering of kostentoerekening (verslaggevingsfraude).	Middel	Laag	Laag	Laag	Declaraties worden geaccordeerd door een leidinggevende. Betalingsbewijzen dienen te zijn toegevoegd. Er is functiescheiding tussen klaarzetten betaling, accorderen en uitbetalen.	Laag: restrisico is aanvaardbaar gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is.
Beheer IT-systemen: Het risico dat onbevoegd gebruik gemaakt wordt van gegevens.	Laag	Laag	Laag	Laag	Op basis van functieprofielen worden bevoegdheden toegekend. Bij einde of wijziging dienstverband worden applicaties afgesloten. Periodiek wordt er controle uitgeoefend op het tijdig afsluiten van accounts. Bij tijdelijk personeel wordt er met een einddatum gewerkt m.b.t. toegang van applicaties. Er is een vastgesteld informatiebeveiligingsbeleid.	Laag: restrisico aanvaardbaar is gezien er voldoende functiescheiding aanwezig is.

Reserves: Het niet inzichtelijk maken van de beklemming van de reserves, waardoor een grotere of kleiner bestedingsruimte aanwezig lijkt dan in werkelijkheid het geval is.	Laag	Middel	Laag	Laag	Functiescheiding tussen besluitvorming Bestuur en administratieve verwerking.	Interne controle op juistheid mutaties reserves.
Voorzieningen: Het niet vormen van verplichte voorzieningen volgens verslaggevingsvoorschriften (zoals niet-bestede verlofuren of concrete risico's/claims) om het resultaat te beïnvloeden.	Laag	Middel	Laag	Laag	Deugdelijke risicoanalyse en toetsing risicoanalyse door controller. Interne controle op rechtmatige besteding aan de hand van controle protocol.	Interne controle op juistheid mutaties voorzieningen.
Algemeen: Niet voldoen aan de geldende wet- en regelgeving met het gevolg onduidelijke verantwoordelijkheden, wijzigingen in wetgeving.	Middel	Middel	Middel	Laag	Periodieke monitoring van wijzigingen in wet- en regelgeving die relevant zijn voor de organisatie. Training en bewustwording voor medewerkers over relevante wetgeving. Inrichten van duidelijke procedures en werkprocessen die aansluiten op wettelijke verplichtingen.	Interne toetsing en controles op naleving.
Bedrijfsmiddelen: Door het ontbreken van een actueel overzicht bestaat een kans op verlies of misbruik. De financiële impact is aanzienlijk, zeker bij dure apparatuur.	Middel	Hoog	Middel	Laag	Registratie van alle bedrijfsmiddelen en deze blijven monitoren. Meldplicht bij het uitlenen van de middelen.	Laag: het restrisico is aanvaardbaar gezien de aanwezige functiescheiding en controles.